

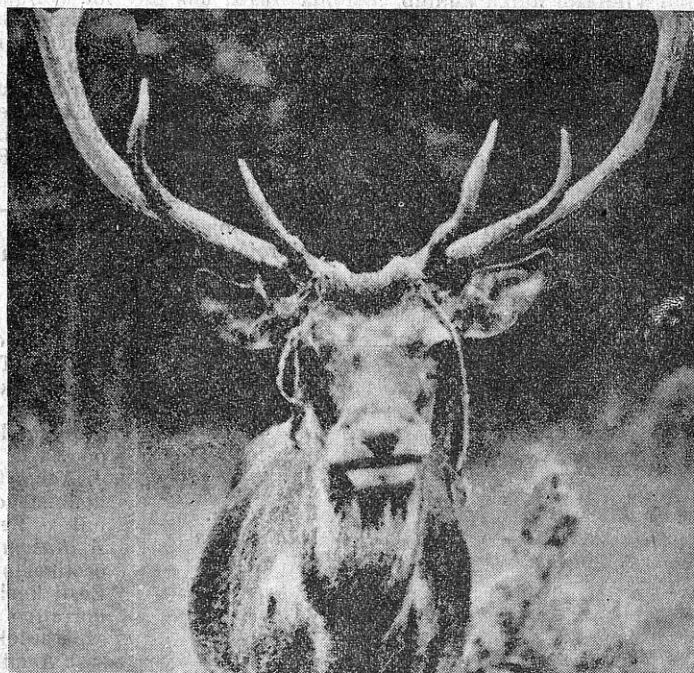
89

RADIO

Ins. R. NEUDORF'i
**„RAADIO
KÄSIRAAMAT“**

avab raadioharrastajale
kõik raadiosaladused.
320 lhk., hind Kr. 3.—
(koos saatekuludega).

Saadaval ajakirja
„Raadio“ talitusest,
Tallinn, Narva mnt. 27.

„Põdrad kisendavad...“

Selle pealkirja all andis Königswusterhausen möödunud püha-
päeval ülekanne Berliini loomaiaist

2.—8. oktoobrini 1932 Hind 10 s.

MILVY LAID

AUGUST KARJUS

KONSTANTIN SAVI

XXIX avalik raadio-õhtu pühapäeval 2. okt. „Estonia“ sinises saalis

töotab kujuneda erakordselt tujuküllaseks, kuna seal vanaade tuttavate kõrval leiame jällegi ka mitmeid uusi esinejaid. Viimaste hulka kuulub „Estonia“ teatri uus ja H. Raudsepa menukast komöödiast juba paljudele kõige paremast küljest tuttavakssaanud „vedelvorst“ A. Vaino ja peale selle veel keegi, keda kümned tuhanded „Päevalehe“ lugejad seniajani pühapäeviti tundma on õppinud nimimärgi all „Eesav Puuslik“. Kes see vestekirjanik Puuslik on, seda suurem hulk seniajani veel ei tea. Kuid nüüdsel avalikul raadio-õhtul esineb ta korraga kõigile täies oma olemises oma uute vestetega. Temaga tutvumine õnnestub seekord siiski ainult neile, kes isiklikult kohal, sest kuuldavasti olevat Puuslik hallomehele F. Moorile kategooriliselt ära keelanud mikrofonis tema nime kuuldavaks tegemast. A. Vaino ja Eesav Puusliku kõrval esinevad retsitaatoritena veel vanad tuttavad

H. Laur ja F. Moor, muusikalises osas aga on kaastegevad Milvi Laid ja Konstantin Savi laulus, August Karjus tselolol, Volfgang Pachla ksülofonil ja ringhäälingu neese orkester oma tavalistel instrumentidel.

Õhtu erakordsuse tõttu pileтите eelmüük kuuldavasti elav, nii et avalikkude raadioõhtute alalistel külalistel põhjust on pääsmete muretsemiseks aegsasti valvel olla. Pääsmed eelmüügil tavalistes kohtades: „Rahvaülikoolis“ (Jaani tän.), „Esto-Muusikas“, Kapsi ja Ko juures (Harju tän.) ja Ringhäälingu kontoris „Estonia“ teatrimaja III korral.

Ettepanek Eesti tutvustamiseks esperanto-keeles

Tartu ülikooli juures olev akadeemiline esperanto-klubi on esinenud raadioringhäälingule ettepanekuga — levitada Tallinna ja Tartu saatejaamade kaudu eeloleva talve jooksul esperantokeelset kõneseeriat Eesti tutvustamiseks välismail. Oma nõusoleku kõnelemiseks olevat avaldanud järgmised isikud järgmistel aladel: 1) Tartu poeglaste kommertsgümnaasiumi maadeteaduse õpetaja J. Kents teemil — Eestimaa; 2) Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonna korraline professor Dr. P. Kõpp teemil — Eesti põllumajandus; 3) „Estonia“ teatri direktor A. Kasemets teemil — Eesti muusika; 4) Tartu ülikooli eestikeele korraline professor Dr. A. Saareste teemil — Eesti keel; 5) Tartu ülikooli eesti ja üldise kirjanduse korraline professor mag. Gustav Suits teemil — Intervjuu esperantokeelsest Eesti Antoloogiast ja Eesti kirjandusest Akad. Esp.-Klubi esimehele; 6) Tartu ülikooli eesti ja põhjamaade ajaloo erakorraline professor Dr. H. Kruus teemil — Eesti ajalugu. Seitsmendana tuleks võimaluse korral veel kõne Eesti tööstusest ja kaubandusest mõnelt ülikooli õppejõult või tuntumalt tegelaselt. Kõnesid on mõeldud levitada igal kuul kord, poole tunni pikkustena, ja nimelt — iga kuu eelviimasel pühapäeval.

Bari saatejaam Itaalias õnnistati hiljuti sisse ja hakkas töötama 20 kW võimsusega, 280 m lainel. Bari on Lõuna-Itaalia sadamaline ja sealne saatejaam peab teenima kogu Lõuna-Itaalia ning Sizilia raadio-kuulajaid.

Helilooja
MART SAAR

Pühitses
28. sept. s. a.
oma 50-a.
sünnipäeva

Tellimishind:

aastas . . . Kr. 4.50
 6 kuud . . . " 2.40
 3 " . . . " 1.20
 1 " . . . " 0.40

Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid

RAADIO

ÜLERIIKLISE EESTI RAADIOÜHINGU HÄÄLEKANDJA

Toimetuse ja talituse aadress: TALLINN, Narva mnt. 27, telef. ETK 16
 Avatud kella 11—1

Kuulutuste hinnad:

60, 80 ja 90 krooni lehekülg

Kuulutusi võetakse vastu talituses

Nr. 35 (89)

1. oktoober 1932

II aastakäik

Jgapäevane hääl eestrist

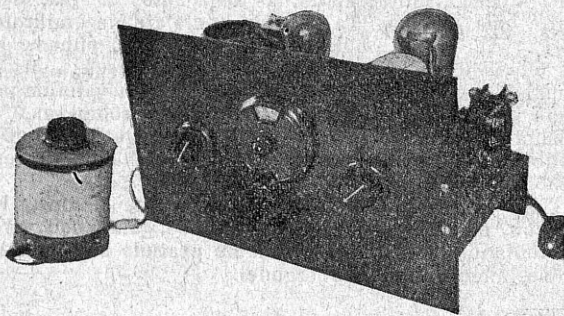
Hääl eestrist!.. Raadiokuulaja lahutamatu sõber ja vahemees saatekava jälgimiseks. Me kuuleme teda igapäev, vähemasti üle päeva. Seadnud vastuvõtuaparaadi kuulamisvalmis, keerand pisut kondensaatoreid, me juba etteütteleja häälest tunneme, millise saatejaama levitatav programm kõlab meile valjuhääldajast. Kord kostab mõne meile tuntud saksa „Ansageri“ ehk „Sprecheri“ veidi pöristava „r“iga“ asjalik toon, sealsamas inglise „speaker“i, kõrvale pisut monotoonsena tunduv konfereering, veidi hiljem mõne prantsuse „microphonist“i temperamentne esinemine, või, tüdind välismaast, oma kodumaiste „hallowmeeste“ ehk raadio-onude“ kõnelused. Nad kõik on oma

kordi, harjutakse temaga, teatakse tema esinemisviisi ja kui ta mõnikord ei ole mikrofoni ees, siis tuntakse temast puudust, nagu ei tahetagi sel päeval raadiot kuulata. Ometi sageli unustatakse, et ka tema on inimene, mitte masin, kes vajab veidigi puhkust.

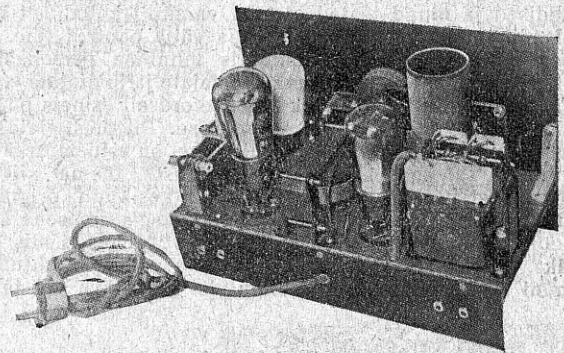
Nii näib see välispidi. Kuid meie oleksime suures eksituses arvates, et „hallowmehe“ kutse on mänguasi, et ta ei vaja mingeid erilisi oskusi ja teadmisi. Püüame väga üldiselt võtta kokku, mida kõigepealt nõutakse „hallowmeelt“. On vist iseenesestki mõistetav, et tal peab olema selge, kõlav ja sealjuures sümpaatlik hääl. Teiseks laitmatu, täiesti puhas diktsioon. Kolmandaks emakeele

E. Davidovi kahelambiline vahelduvvoolu vastuvõtja

Kirjeldus minevases ja käesolevas „Raadio“ numbris

Davidovi kahelambilise võrkvastuvõtja üllesvõte esiküljelt. Üllesvõttel näha vastuvõtja ühes „Raadios“ nr. 85 kirjeldatud lainefiltriga. Vastuvõtjast näha paremal madalsagedus-transformaator ja keskel lambikolbe ning pooli ots.

Üllesvõte vastuvõtja tagaküljelt. Vasakul võrgujuhe kontakt-kahvliga; esiplaanil tugiliitst puksidega ja vahepõhjal reas (lugedes vasakult): madalsag. transf., lõpplamp, võrgudrossel, aladaja ja võrgutransformaator. Kaugemal metalliseeritud audionlamp, häälestuskondensaator ja pool.

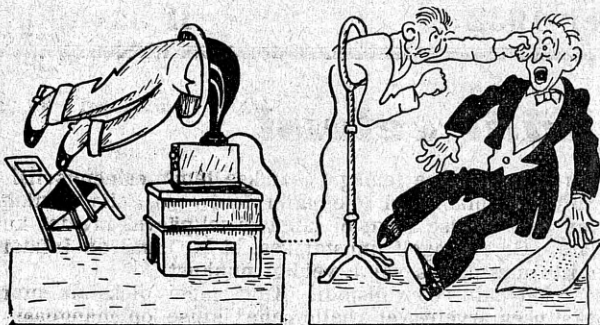
hääle kaudu meil head tuttavad, vaatamata sellele, et me pole neid kordagi näinud, vaatamata sellele, et me ei tea isegi seda, kas see „hea tuttav“ on noor või vana, ilus või inetu, isikuna hea või halb jne.

Nende amet tundub meile kerge, nende tegevus lihtne, nende teadmised päris tavalised. Ja nende töö?.. Kui seda üldse tööks võib nimetada?.. Kas igaüks neist teenistusajal ei esine saatekava jooksul vaid mõne sõnakesega mikrofoni ees, öeldes mis tuleb või mis juba oli? On see siis töö?.. Ja vaatamata sellele ta on peaaegu kõigi kuulajate lemmik, tuntud, lugupeetud, imeteldud ja sageli ka — kadestatud. Väljaspool kahtlust, tal on tänapäeva populaarsemaid kutsealasid, ta on nägematult paljude tuhandete südameis ja kõrvus. Mitte kui massitüüp, nagu näiteks sportlane või näitleja, sest neid on tuhandeid, „hallowmehi“ aga üle Euroopa vaevalt kaks-sada, vaid kui täiesti omaette seisev. Teda kuuldakse üks kord, teda kuuldakse kaks korda, kuuldakse palju

oskus peab olema esmajärguline; ta peab kõnelema n.n. „kirjakeelt“. (Kujuteltge vaid, kui meie „hallowmehed“ loeksid päevauudiseid või konfereeriksid Võru või Alutaguse murrakus!). Peale emakeele ta peab tarvilisel määral valdama vöörkeeli, või vähemasti teadma, kuis selles või teises keeles teatud häälikud, häälikute grupid saavad hääldatud, eriti igasugused nimed. On väljaspool kahtlust, et kõneandeta „hallowmees“ ei püsiks kuigi kaua mikrofoni ees. Ta peab alati olema „lõõgivalmis“, talt nõutakse improviseerimisvõimet. Ilma ajakirjanduslike kalduvuseta ta ei saaks palju ära teha, eriti päevauudiste ja muude teadete alal. Ta peab olema muusikaalne ja tublisti tundma muusikaliteratuuri. Et ta kirjanduses enam-vähem kodune peab olema, on väljaspool kahtlust. Temalt nõutakse ka deklamaatorlikke oskusi, et ta tarbekorral võiks esineda deklamaatorina või retsitaatorina (lugemistund). Peale selle talt nõutakse väärrikat esinemisoskust, peent taktitunnet. Ei ole ju üks-

kõik kuis ta esineb, vaid see kõik peab olema surutud mittekedagi haavavasse või riivavasse viisakusraami. Tal peab olema küllaldast taipu inimeste käitumises, sest tal tuleb kokku puutuda igasugusest seltskonnakihiist pärit-olevate, mitmesuguse ja täiesti erineva haridusliku tasemega inimestega. Ta peab olema ettevalmistatud igasuguste ootamatuste vastu. Tal peab olema peen tunne, kui kaugel ta omas esinemises võib minna, peab teadma mis lubatud ja mis lubamatu. Sõnaga — niimetatud „kasvatatud“ ja „haritud“ inimene. Kõik eelpool loendatud omadused peavad olema „hallomehel“.

Rusikas eestriist...

Kui kuulaja vahel võiks mida tahaks

Saateajal ta on, võiks öelda, isevalitseja stuudios. Tema jälgib ja vastutab selle eest, et kõik läheks nii nagu saatekavas ettenähtud, täpselt ja korralikult. Ta kohuseks on varakult tutvuda saatekava kõigi osadega, et töötamise ajal ei tekiks arusaamatusi ja lünki. Ta peab varakult järele kuulama, et kõigile esinejatele oleks teatatud nende etteasteaeg, peab hoolitsema, et päevauudised ja muud teated oleksid varakult kohal, et heliplaadikontsert oleks koostatud ja välja pandud jne. Ta peab töötama tihedas kontaktis tehnilise personaaliga, olles vahemeheks saatekava teostajate ja levitajate vahel. Ta on tavaliselt esimene, kes esmakordselt esineja pühendab stuudio ja mikrofoni saladussisse. Tal peab alati käepärast olema lohutajasõna, kui mõnel on esinemine äpardunud. Tal peab ka alati „käepärast“ olema kiitvaid sõnu, sest harilikult on ta ainukene, kes kuulis originaal-ettekannet. Ikka ja enamasti pööratakse esimesena tema poole küsimusega: „Noh, kuidas läks?“ Läks ta siis kuis läks, kuid sobiv vastus olgu tal ikka valmis. Juhtub, et mõni asi vahest äpardub, olgu siis saatekava või tehni-

lisel alal (jaama rikked), ikka nõutakse teda telefoni juure (ja neid telefonikõnesid on palju, kui mõni asi „läheb viltu“). Tavaliselt tehakse tema vastutavaks kõige ees, olgugi, et üks või teine asi sugugi ei sõltu temast. Sellistel puhkudel ta peab telefoni kaudu viisakalt ja alandlikult vastu võtma vahete vahel päris korrapäast sõimu, mis trükimista ei kannata. Võib olla mõni selline kõne teda sisemiselt viib „roopast välja“, kuid juba järgmisel momendil, pärast rikke kõrvaldamist, peab ta poolsüüdlasena mikrofoni ette minema kõiki rahuldava ja sobiva vabanduse esitamiseks. Ja jälle töö läheb endist rada. Jälle korraldused, palved selle ja teise tegemiseks jne. Kogu aeg stopper või ajanäitaja näpu vahel, et täpsus oleks. Nii umbes tegutseb stuudios „hallomees“, see ringhäälingu nägematu näitejuht ja inspitsent korraga ühes isikus.

Kuid ega's sellega veel ta tegevus ei piirdu, eriti väikerahva „hallomehel“. Suurrahvaste saatejaamad, nende jõukuse tõttu, evivad palju „hallomehi“, vastavalt igale alale. Üks on ainult uudiste ja teadete osa korraldaja, teine konfereerib ainult muusikalist osa, kolmanda ülesandeks on raadio-reportaashide teostamine jne. Suur-saatjais on iga „hallomees“ spetsialiseerunud oma kitsale alale. Sootu teisiti on see väikerahvaste juures. Nende „hallomees“ peab kõige peale meister olema: eelkõige konfereerima kõik stuudiost antavad saatekava osad, korraldama ja esitama päevauudised, igasugused teadaanded, heliplaadikontserdid, sageli esinema raadio-reporterina igasuguste tähtsamate sündmuste ülekandmisel, tihti lastetunde juhtima (nagu Soomes ja meil) ja isegi olema huumorimeelega varustatud lustlik konferansjee igasugusel kirevail õhtul (nagu meil avalikud raadio-õhtud). Mõnes jaamas ta peab koguni saatekava koostamisest osa võtma, kas selle mõne osa tegelise juhina, või koguni saatekava korraldajana. Sõnaga, nagu sakslased väljendavad: „Mädchen für alles“.

Nagu sellestki pealiskaudselt loendusest selgub, on „hallomehel“ tööd küll ja küll, sageli nii palju, et peale oma kutseala millekski muuks aega üle ei jää, isegi mitte oma eraelus. Ta on oma kuulajate ja mikrofoni „ori“. Kui teised puhkavad, kui on suured pühad, siis on temal kõige vähem aega mõelda puhkusele, siis on temal pikemad tööpäevad, et alati teenistusvalmina pakuda kõigile meelepärast ajaviidet, alati rõõmsana, viljakana ja värskena. Kuulajad on temaga harjunud ja neile näib täiesti loomulik, et ta just puhkepäevil eriti peab end pingutama.

Nii tegutseb selle „eetri hääle“ maine olemus. Kes nad on, mis on nende nimed, millisel alal nad varem on töötanud, selle juures loodame peatuda selle ajakirja mõne lähema numbriga veergudel. —0—

Lühikesi teateid

Nõutakse jällegi rohkem Tallmeistrit

Võrumaa raadiokuulajate poolt on saadetud Ringhäälingu saatekava komiteele suure hulga allkirjadega palvekirji, milles palutakse ringhäälingu saatekavas Tallinna Pühavaimu koguduse õpetajale Theodor Tallmeistrile rohkem võimalust anda mikrofoni ees esinemiseks, kui mitte pühapäeviti, siis kas või äripäeva õhtutelgi. Teatavasti sünnib jumalateenistuste ülekandmine Tallinna kirikuist Tallinna kirikuõpetajate-kolleegiumi enese otsuse põhjal ja arvil, nagu selles kokkuleppes ette nähtud, sellepärast ei olevat ringhäälingu saatekavakomitee võimalikuks pidanud omalt poolt seda kokkulepet muutma hakata. Kiri olevat otustatud edasi toimetada Tallinna kirikuõpetajate kolleegiumile.

Patareivastuvõtjate uuestisünd Ameerikas. Ameerika raadiovastuvõtuseadete tööstus valmistas 1926.—1930. aastani peaaegu eranditult ainult võrkvastuvõtjaid. Viimasel ajal on aga jällegi suuremal määral hakatud tegemist tegema patareivastuvõtjate valmistamisega. Põhjus seisab selles, et viimastel aas-

tatel on lampides teostatud mitmesuguseid täiendusi, milliste tõttu need märksa vähem voolu tarvitavad kui varem. Samal ajal on turule ilmunud täiendatud patareid, milliste eluiga endistest on märksa pikem selle tõttu, et nad õhust hapet imevad ja sellega end alatasa automaatselt laevad.

National Carbon Company poolt toimetatud türimisel on selgunud, et suurlinnade ümbruskondades leidub sadu tuhandeid majapidamisi, millised elektriga varustamata. Niisugustes kohtades ei ole võrkvastuvõtjatega muidugi midagi ära teha ja juba see asjaolu on hoogu annud ka patareivastuvõtjate tööstust uuesti elustama hakata.

Rahvastelliidu lühilainesaatja alustas 26. sept. tegevust, hakates andma prantsuskeelseid, ingliskeelseid ja hispaaniakeelseid ülevaateid rahvastelliidu tegevusest, millised on määratud peaaesjalikult raadioamatööride jaoks.

Heliplaadimuusikat Euroopa ringhäälinguis pakutakse kõige rohkem Prantsusmaal, kus selleks kulub tervelt 25,6% ringhäälingute kogu saateajast; teisel kohal on Bulgaaria 20,5%-ga, siis Norra 18%, Saksamaa 16,8%, Jugoslaavia 13,1%, Austria 12,9% ja lõpuks Tšehhoslovakkia 10%-ga.

Kahelambiline vahelduvvoolu võrkvastuvõtja

R. tehn. **Endel Davidov**

(Löpp)

Üksikosad

Peale eelkirjeldatud kahe — pooli ja ümberlülilja — leidub selles vastuvõtjas rida muid üksikosi, mida edukalt ise valmistada võiksime; nimetada neist võiks näiteks võrgutransformaatorit ja võrgudrosselit. Kuid selle kirjeldamine ei kuulu otsekohe käesoleva artikli ülesannete hulka ja seetõttu piirdume ainult praktiliste printsiipide kirjeldamisega, mida vaja kirjeldatavas vastuvõtjas kasutatavate üksikosade suhtes silmaspidada.

Antenn- ja reaktsioonkondensaatoriks on kõige sobivam tarvitada lihtsaid ja odavaid kõvadielektrikuga pöörkondensaatoreid. Neil on pealegi see häa omadus, et on mõõdulelt üsna väikesed ja seega ruumi suhtes vähenõudlikud. Antennkondensaatori maksimaalmahtuvus peab olema vähemalt 500 cm ja reaktsioonkondensaatoril 250 cm.

Häälestuskondensaatorina kõljab tarvitada igasugune õhkielektrikuga pöörkondensaator, mis mehaaniliselt ja elektriliselt enam-vähem rahuldav. Igatahes üle 3—4 kr. ei tarvitse selle üksikosa peale kulutada.

C₁ ja R₁ peavad olema häakvaliteedilised üksikosad; võib kasutada näiteks firma „Dralovid“ või „Loeve“ saadusi. R₂ ja R₃ suhtes on nõudeks, et peavad olema vähemalt ühevattilise läbistuvõimega; võib kasutada näiteks „Dralovid Polyvatt“ tüübilisi. R₄, mille takistus peab olema ca 1000 oomi, võib valmistada ise, mähkides parajal hulgal takistustraati mingile alusele, näiteks papi-ribale, kuid neid leidub ka müügil. Kõrgesagedusdrosselina Dk töötab väga hästi harilik 1000-nde oomiline telefonipool. C₇-na võib kasutada igasugust lihtsat plokki, mis talub vähemalt 500 voldilist pingevahet. Suuremahutuslikkude plokkide C₂, C₃, C₄, C₅ ja C₆ suhtes on nõudeks, et peavad omama vähemalt 500 voldilise pingega proovitud vastupidavuse. Kahe viimase kohta on eelpool tähendatud, et need olgu 4 mF-se mahtuvusega, kuid juhul, kui võrgudrossel küllalt suure induktiivsusega, võivad need plokid olla märksa väiksemad, näiteks 3 ja isegi kuni 2 mF, ilma et valjuhääldajast vähemutki võrgumüra oleks kuulda. Eriti kui kasutatakse harilikku lõplampi, mis võrguosa vähem koormab kui pentood.

Madalsagedustransformaator MT kohta on seda öelda, et tollest üksikosast oleneb kaunis palju ülekanne kvaliteet, mille tõttu selle hääldusele peab tähelepanu pühendama. Kuid suur ei tarvitse ta olla, sest otse võredetektisiooniga audioni järel ei ole nii kergesti ülekoormatust kart. Kirjeldatavasse vastuvõtjasse sobiva madalsagedustransformaatori võib saada umbes 7—8 kr. eest. MT vaherkorda ei ole soovitatav valida suuremat, kui 1:3, äärmisel juhul 1:4. Võrgutransformaatori mähiste pingete kohta on eelpool andmeid antud. Alalduslambi küttemähis peaks lubama koormata kuni 1 amp. ja vastuvõttelampide küttemähis kuni 4 amp., sest siis saaks transformaatori tulevikus ka suuremas vastuvõtjas kasutada, kui selleks tarve tekib. Selles aparatis on vastuvõttelampide küttevool ainult umbes 1,15 amperi (1 amp. audionlambi ja 0,15 lõplambi). Võrgudrossel peaks omama umbes 30-henrylise induktiivsuse 3 mA koormatuse juures.

Detektorlambina tuleb kõnealla esmajoones spetsiaal audionlamp, mille andmed umbes järgmised: tõus 3 mA/v, läbistus 4% (kõvendustegur 25), sisetakistus 8000 oomi. Sellised lambid oleksid näiteks „Philips“ E424, „Telefunken“ REN904, „Triotron“ A430N jne. Teiseks — võib kasutada ka n. n. universaaltüübilisi lampe, kuigi vähem edukate tagajärgedega. Kuid peaaegu sama hästi kui spetsiaal audionlambid, töötavad selle aparadi detektisioonlambina ka n. n. takistussidestuslambid; viimastel on tõus umbes 2 mA/v, suur võimendustegur — kuni 50 ja sidetakistus ca 30.000 oomi. On väga soovitatav, et kasutataks metalliseeritud lampi, sest muidu võib kergesti vastuvõtjas tekkida niinimetatud „võrguhelin“; võrgujuhtmeid mõõda levivad kõrgetoonilise helisagedusega

võnked, mis kergesti audionlambi elektroode mõjutavad, kui viimased lambi kolvi katva maandatud metallkihiga pole kaitstud.

Lõplamp on väiksemavõimeline pentood, nagu „Telefunken“ RES164d, „Philips“ B443, „Triotron“ P420 jne.

Alalduslambina täidab oma ülesandeid mingi väiksema koormatuse jaoks määratud alaldaja, millel küttinge 4 v, küttevool ca 0,3 amp., maksimaalne pinge kumbalegi anoodile 250 v., maks. koormatus 30 milliamprit alalisvoolu.

Audionlambi pesaks on viie kontaktiga pesa, alalduslambi pesa on harilik neljakontaktiline, samuti lõplambi pesa, kui kasutatakse kas kolmeelektroodilist lõplampi, või pentoodi, millel abivõre ühendatud sokli küljekruviga, nagu originaalaparatis. Kui võetakse tarvitusele pentood, millel abivõre jaoks viies kontaktjal, tuleb loomulikult vastavat pesa kasutada ja abivõre ühendus luua lambipesa keskmise kontaktiga.

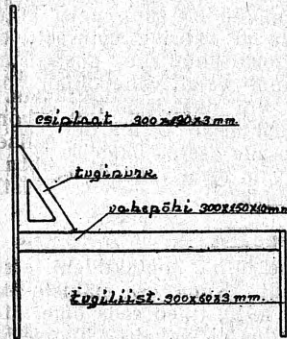
Praktiline konstruktsioon

Selle teostamisel andis autor eesõiguse nõuetele: lihtsus ja otstarbekus. Ehitus on läbiviidud selliselt, et puudub igasugune kapseldus, ning võib kindel olla, et vastuvõtja sellega ainult võitnud on võimsuse suurenemise, samuti selektiivsete omaduste suhtes. Kapseldus igasugusel kujul neelab enesesse energiat; loomulikult ei saa väike vastuvõtja juures energia pillimises kuigi heldekäeline olla. Teissugune on lugu suuremate, mitme häälestusahelaga vastuvõtjate juures, kus kapselduseta pole võimalik aparadi mõõte praktilisuse piires hoida.

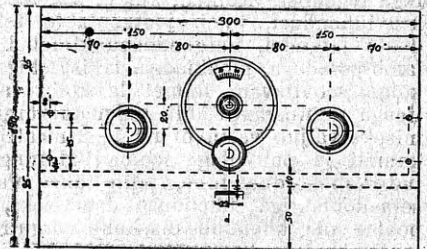
Juhul, kui täpsalt toimitakse autori poolt alljärgnevas antud näpunäidete järgi, võib kindel olla, et ei teki mingeid ebaõnnestumisi ehitamisel. On väga soovitatav enne tegeliku ehitustöö juure asumist hankida normaal-suuruses montaashplaan, sest see kergendab märksa üksikosa ja ühenduste ratsionaalseima asetuse leidmist.

Vastuvõtja shassii (joonis 4) koosneb pertinax esiplaadist, mõõtudega 300 mm pikk, 190 kõrge ja 3-e mm paksune; puust vahepõhi, mis 300 mm pikk, 150 lai ja 10 mm paks; tugiliist ja ka pertinaxist, mõõtudega 300 × 60 × 3 mm. Esiplaadiks ja tugiliistuks võib peale pertinaxi ka muid häid isoleeraineid kasutada, kuid pertinax on siiski kõige eelistatavam, kuna ta on tugev ja vastupidava polümeeriga. Esiplaati vahepõhjaga seovad montaashvinklid, üks kumbaski otsas, kuid tugiliist on vahepõhja külge kinnitatud kolme kolmveerand tollilise puukruviga. Esiplaadi külge ei kinnitu muud, kui kõik kolm muudetava mahtuvusega kondensaatorit — Ca, Ch ja Cr. Mõõte esiplaadisse aukude suurimiseks saame joonis 5-t.

Augud, mida kondensaatorite puksid läbistavad, on umbes 10—12 mm läbimõõduga; augud, kus asetsevad montaashvinkleid kinnitavad montaashkruid, on läbimõõdult 3 mm. Kui ehitajal vaid lihtsad tööriistad tarvitada

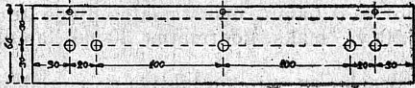

Joon. 4

Joon. 5

on kõige raskem ümberlüüja kangi jaoks määrat ava esiplaadisse küllalt nägusalt sisselõigata; seda võib teha nii, et peene puuri või kandilise naaskliga puurida üks-teise kõrvale ridastikku auke, aukude vahed terava noa või pöitliga välja lõigata ja siis lameda viiliga ääri siluda. Sama võib teha ka vineersaega. Kui ava hoolikalt väljatõotatud, siis ta ääristust ei vaja, kuid vastandjuhul tuleb esiplaadile kinnitada samamöödulise avaga sildikene kas mingist oxydeeritud plekist, tselluloidist jne. Tugiliistule tuleb neli puksi — antenn, maa ja valjuhääldaja puksid; pukside augud on 6 mm läbimöödult,

Joon. 6

Vahepõhja peale on kinnitatud mõlemad transformatorid ja drosselid, pool, lambipesad. Vahepõhja all on kõik plokid ja takistused ning laineala ümberlüüja; ainult takistus R₄ on vahepõhja peal, võrgutransformatoril. Et vastuvõtja möödud liig suureks ei osutuks, on püütud ruumiga võimalikult kokkuhoidlik olla. Montaashplaanidel (joonis 7 — vahepõhja pealtvaade, ja joonis 8 — vahepõhja altvaade) võib näha, et kuskil ei leidu üleliigset ruumi. Ehitajal võiks raskusi tekkida vast ainult transformatorite paigutamiseks, kui need on suuremad originaalparaadis tarvitatuist, kuid muude üksikosade asetamiseks, vaatamata kokkuhoidlikult dimensioneeritud montaashpindadele, ei võiks takistusi tekkida toimimisel täpsalt montaashpilaanide eeskujul. Juhul, kui madalsagedustransformator on suurem montaashpilaanil kujutatust, võib audionlampi veidi reaktsioonkondensaatori lähemale nihutada ning alalduslampi, drosselit ja lõplampit üksteise lähemale asetada. Kui võrgutransformatorit isehitada, võib see mõttudelt suuremaks kujuneda montaashkeemil kujutatud vabrikusaadusest; on soovitat sellist transformatorit kinnitada püstseisundis, mil ta kõige vähem ruumi vajab vahepõhjal. Võrgutransformator ja pool ei või üksteisele liig lähedal olla; vähemalt 15 millimeetrit peab olema neil vahet. Vahepõhja all olevate üksikosade asetus üksteise suhtes pole kuigi kriitiline; tuleb vaid seda vaadata, et ühendusjuhtmed liig pikaks ei veniks.

Juhimestik

Pooli mähiste otsad viime lüüja kontaktideni otsekohe, isoleertorudega kaitsutult. Kuna osa mähiste otsi on üsna peenest traadist (0,2 mm), tuleb seda õige ettevaatlikult teha, et mõni ühendus ei katkeks. Teoreetiliselt skeemil ja praktilisel skeemil on lüüja kontaktid märgitud ühesuguste tähtedega, mis hõlbustab mähiste otsade õieti ühendamist. Kõik muud üksikosade vahelised ühendused võib teostada isoleeritud skeemitraadist või ka harilikust ühendustraadist — 1 kuni 1,2 mm jämedusest tinutatud või hõbetatud vasktraadist, kui seda katta isoleertoruga. Igal pool tuleb hoolitseda häa isolatsioonist eest, kuna võrkparaadis kaunis kõrgete pingete krau tegemist. Kõikjal, kus ei saa teostada eeskujulikke kruviühendusi, tuleb jootkontakte teha, näiteks ühenduste jätkudel, hargnemispunktidel, lüüja kontaktidega, lambipesadega, plokkidega, takistustega jne. Jootmist on kõige soovitam toimendada kolbi ja harilikku jootmistinaga tinutusrasva abil. Valgustusvõrguga ühenduse loomiseks väljub vastuvõtjast 1—2 meetri pikkune paindub kummi ja puuvilliga isoleeritud ning kattesukaga kaetud kahekordne juhe, mille ühes otsas ühenduskahvel seinakontaktiga ühenduse loomiseks, kuid vastuvõtja poolne ots ühendub otsekohe võrgutransformatori primaarmähisega. Vastuvõttelampide küttejühtmed on kokku keerutatud, et elektromagnetilise ja staatilise välja mõju oleks minimaalne ja neis voolav vahelduvvool ei saaks mõjutada üksikosi, mis selles suhtes tundelikud.

Eelarve

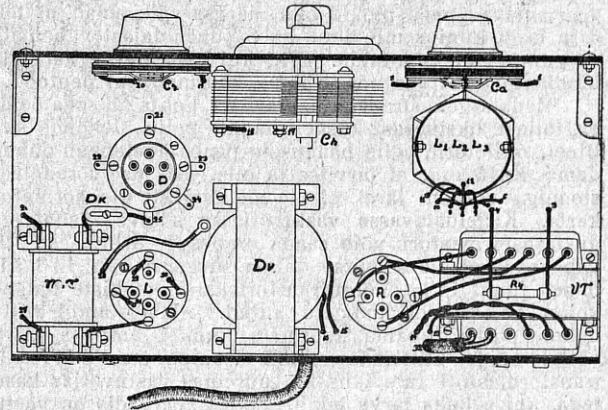
Lõpule jõudnud kirjeldamisega aparadi ehitamise

üle, vaatame millistes piirides väljaminekutega tuleks arvestada selle vastuvõtja isehitamisel. Pooli ja ümberlüüja hind on arvestatud materjali hinnana, kuid teistel üksikosadel selliselt, nagu need tuleksid maksma valmis kujul ostes raadioäridest, arvestatult keskmiste katalogihindadega.

1 audionlamp	Kr.	9.—
1 lõplamp (pentood)	”	14.—
1 alaldajalamp	”	7.—
1 võrgutransformator	”	12.—
1 madalsagedustransformator	”	7.50
1 võrgudrossel	”	7.—
1 õhkdielektrik. pöörkondensaator 500 cm	”	3.50
1 kõvadielektrikuga	500 ”	1.30
1	250 ”	1.30
2 plokki 4 mF, ä 3.25	”	6.50
1 plokk 2 mF	”	1.80
2 plokki 1 mF, ä 1.20	”	2.40
1 plokk 5000 cm	”	1.—
1	250 cm	—60
1 takistus 2,5 megoomi	”	—65
1	1000 oomi	—75
2 takistust 50.000 oomi, ä —.75	”	1.50
1 esiplaat pertinaxist 300 × 190 × 3 mm	”	1.50
1 tugiliist	300 × 60 × 3 mm	—35
1 peenreguleerimiskaala, d = 75 mm	”	1.75
2 nuppu, d = 38 mm, ä —.35	”	—70
2 nurgatuge	”	—30
1 poolikeha pressapist	”	—35
60 mtr. 0,2 mm 2 × siidiga poolitraati	”	—50
11	0,3 2 ×	—10
1 telefonipool 1000 oomi	”	—25
1 ümberlüüja materjal	”	—60
2 mtr võrgujuhe	”	—40
Peenmaterjal	”	2.—

Kokku Kr. 86.60

Võrgutransformatori ja drosseli ning mõningaid vähemaid üksikosi isevalmistades, võib seda summat mõnegi krooni võrra vähendada. Siinjuures olgu öeldud, et see pole petlikilmeline arv, mis figureerib patareivastuvõtjate eelarvete lõpus, kus on arvestatud ainult

Joon. 7

vastuvõtja osaliselt — ilma lisaaparatuuride — patareideta. Siin esineb töövalmis vastuvõtja hind; aparatuurile valgustusvõrku, antenni, maandust ja valjuhääldajat juurde lülides võime otsekohe kuulata.

Vastuvõtja käsitamine

On vastuvõtja valmis lõplikult ja hoolsa kontrollimise järele mingit lülitusviga pole leitud, võime aparatuuriga lülida antenn, maandus, valjuhääldaja ja lõpuke torkame ühenduskahvli seinakontakti. Umbes ühe minuti vältel ei kuule me mitte midagi, vast ainult õige nõrka võrinat valjuhääldajast, sest umbes niipalju läheb aega, kuni kaudselt kõetava lambi hõõgniit suudab katoodi nii kuumaks kütta, et viimane emissioonivõimeliseks muutub. On see sündinud, peab ka nimetatud nõrk võrin

valjuhääldajast kaduma ja vastuvõtja on töövalmis. Nagu patareivastuvõtja juures, kuuleb ka siin reaktioonkondensaatori sisse keeramisel nõrka naksatust ja sellele järgneval kahinat valjuhääldajast; audioni võnkeseisukorras olles kuuleme häälestuskondensaatori pöörämisel saatjate interferentsvileid. Kuid muidugi peab vastuvõtjaga võimalikult vähe „vilistama“, sest siis võib vastuvõtja kiirgada ja naabrite vastuvõtutu segada. Jaamade leidmine sünnib häälestusskaala pöörämisel, millena selles vastuvõtjas ettenähtud peenreguleerimisskaala; võib kasutada ka harilikku, kuid et vastuvõtja omab õige suure häälestustervuse, on esimese abil märksa kergem vastuvõtjat täpsalt häälestada soovitud lainele. Häälestustervuse reguleerimine sünnib antennkondensaatori abil; üldreegel on, et mida väiksema mahtuvuse peale Ca keeratud, seda teravam on häälestus, kuid praktiliselt pole see igal juhul siiski mitte nii. Eriti häälestusskaala algkraadidel olevatel jaamadel on pika antenni kasutamisel antennkondensaatoril punktid, kus nad reoneerivad antenniga, siis antennkondensaatori keeramisel niihästi suurema kui ka väiksema mahtuvuse peale häälestustervuse suureneb. Toome näite, kuidas antennkondensaatorit kasutada selektiivsuse reguleerijana.

Oletame, et soovime näiteks kuulata Hamburgi, mille lainepikkus 372,2 meetrit. Ümberülija normaallaineale liikatud, otsime häälestusskaalal selle jaama üles; kuid võib juhtuda, et seda segab õige tugevalt Helsingi, mis lähedase lainepikkusega (368,1) ja vähemalt Tallinnas väga võimsalt kuulduv. Võib olla olukord, et antenn on lihtsalt resonantsis Helsingi lainepikkusega; siis ainult veidikese Ca keerates suurema või väiksema mahtuvuse peale, vaheleostmine kaob. Kui see ei aita, hakkame pidevalt antennisidestust lõdvendama, häälestuskondensaatorit järrelereguleerides, kuni segav jaam kaob. Kuna antennisidestuse lõdvendamisel hääletugevus väheneb, suurendame viimast reaktiooni tugevdamise abil. Niiviisi talitades võime ühe häälestusahelaga vastuvõtja kohta väga kõrgekraadilist selektiivsust saavutada.

Kohalikku jaama, mis tekitab antennis tuhandeid ja kümneid tuhandeid korda kõrgema pingega voole kui kaugejaamad, ainult antennisidestuse lõdvendamise abil kaugejaamade vastuvõttu segamast eraldada ei saa. Selle eraldamiseks tuleb antenni ja vastuvõtja vahele lüüda lainefilter, milleks sobib hästi „Raadios“ nr. 85 kirjeldatud aparadikene. Kui maandusjuhe küllalt lühikene, võib nimetatud filtri abil kohalikjaama suruda raskusteta 15—20 kraadi piiresses häälestusskaalal ja väljaspool seda ala täiesti segamatult välisjaame kuulata. Pika maandusjuhtme korral on raskem kohalikjaama vaheleostmisest vabaneda; see võimaldub ainult siis, kui ka maanduse ja vastuvõtja vahele filter lüüda, või kasutada kombineeritud filtrit, mis takistab niihästi antenni kui ka maanduse kaudu kohaliksaatjal vastuvõtjat mõjutada. Filtri ja ka kahe filtri vastuvõtja külge lüümine märgatavalt aparadi tundelikkust ei vähenda. Kuna pool on pikliku kujuga ja kaunis väike läbimõõduga, siis selle raammõju kaudu saab kohalikjaama vastuvõtjat vähe mõjutada. Eelpool nimetatud lainefiltrit saab ehituskirjelduses kirjeldatud viisil ka välisjaamade üksteisest eraldamiseks kasutada.

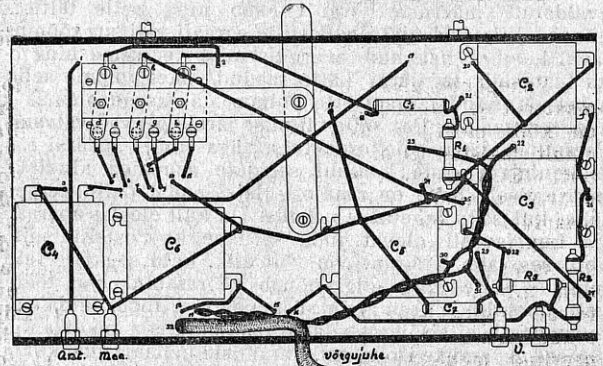
Kirjeldatud vastuvõtja võime vastab umbes kolmelambilise patareivastuvõtja võimele, mis omab audioni ja kahe madalsagedusastmega aparadi. Pentood on veidi nõrgem, kui kaks harilikku madalsagedusastet, kuid et võrkvastuvõtjas kasutatakse palju kõrgemaid pingeid, kui see patareivastuvõtjates võimalik, on kirjeldatava kahelambilise võime pigem suurem kui väiksem kolmelambilise patareiaparadi võimest. Võimsalt ja segamisvabalt vastuvõetavate jaamade arv on umbes 15; üldse kuuldavate jaamade hulk on kuni kolmkorda suurem, kuid suurem osa jaamu kannatab interferentsvilede ja moonutuste all, või on nende hääletugevus alla rahuldava.

Ülekanne kvaliteet on häa; seda tagab pentoodi kasutamine lõppastmes ja kõrge anoodpinged; eeldusel muidugi, kui ehitus korralikult teostatud ja mingis üksikasas rikkeid ei leidu.

Nagu teoreetilise skeemi kirjelduses öeldud, pole see vastuvõtja antenni suhtes kuigi nõudlik, eriti antenni

pikkuse suhtes. Puumajades, ülemistel kordadel, võib sageli edukalt võrkantenni kasutada. Selleks pole vaja teha muud, kui võrgutransformaatori primaarmähise ühe otsa küljest viia hästi isoleeritud juhe läbi vahepehja antennipuksi külge. Et antenni ja vastuvõtja vahel on Ca, pole antenni ja maanduse vahelist lühühendust karta. Kui soovitakse võrkantenni kasutamisel ka lainefiltrit tarvitada, peab juhtme välja tooma, või seinakontaktist juhtme filtrini ja sealt vastuvõtjasse viima. Kuid siis ettevaatust, et aparadi käsitaja ise maandatult olles võrgujuhet ei puudutaks! Kaitseks võib võrgutransformaatori või seinakontakti juurest tulevasse juhtmesse plokk-kondensaatori lüüda.

Nagu iga vastuvõtja juures, on ka siin nõuetav hää maandumine ja lühike aparadi ning maanduse vaheline

Joon. 8

juhe. Võrkantenni kasutamisel on paratamatuks nõrk vahelduvvoolu urin valjuhääldajas, kuid see on seda tugevam, mida halvem maandus.

Reproduktorina võib kasutada igasugust hää ja tundelikk valjuhääldajat; niihästi elektromagnetilist kui ka moodsat dünaamilist, kui rahakott lubab. Kaunis hää valjuhääldaja võib odavalt saada, kui see isehituda moodsa ja võimsa elektromagnetilise jõusüsteemiga. Dünaamilisele valjuhääldajale vajalikku ergutusvoolu võib vastuvõtja võrguosast saada, kui viimane vastavalt dimensioneerida; väljumistransformaator võib valjuhääldaja juures olla.

Lõpuks teeme kalkultatsiooni vastuvõtja kasutamiskulude kohta. Vastuvõtja tarvitab energiat umbes 12,5 vatti; arvestades kilovatti hinnaks 25 senti, on ühe kuulamistunni jooksul äratarvitatud voolu hind 0,31 senti. Arvestades, et kuu jooksul kuulatakse 120 tundi (keskmiselt neli tundi päevas) tarvitab vastuvõtja ühe kuu vältel 37,2 senti. Võib öelda, et see arv on tõesti väike, ega sünnita vist kellelegi raskusi. Lisaks on kahelambilise vastuvõtja abonentmaks odavam, kui suuremat vastuvõtjatel, nimelt ainult 12 kr. aastas, 1 kr. kuu kohta, nii et otsekoheised sellise aparadi kasutamiskulud on umbes kr. 1.38 kuus. Kuna vastuvõtja hind on odav, ei moodusta ka selle amortisatsiooni rohkem, kui umbes võrdset otsekohestele kuludele kroon kuni poolteist ühe kuu kohta.

Tuleval aastal kavatakse raadiomaksude tasumist võimaldada ka kuuviisi

Nagu kuuleme, on postivalitsusel praegu käimas ettevalmistused selleks, et võimaldada tuleval aastal nii telefoni- kui ka raadiomaksude tasumist abonentidele kuuviisi ja nõnda, et maksu võtaksid vastu posteljonid abonentide korterites käies. Niisugune tasumisviis on praegu tarvitusel mitmel pool Lääne-Euroopas ja ka Eestis on seesuguse tasumisviisi sisseseadmiseks juba korduvalt soovi avaldatud. Et selgitada, kui laialiselt meil niisugust tasumisviisi soovitakse, olevat postivalitsusel postiasutuste kaudu praegu käimas vastav andmete kogumine.

Tehniline kirjakast

„Luba nr. 6 omanik“ Koikülas. Jaamade nimistus pole suuremaid muudatusi olnud, endises „Radio“ numbris on jaamade nimistut korduvalt avaldatud ja seepärast on osutunud uus nimistu kordamine tarbetuks. Unte lugejate jaoks kordame seda siiski varsti.

W. P. Pärnus. Alalisvoolu elektrivõrkudes on kahjuks lõpmata raske vabaneda raadiosegamisest. Neis linnus, kus on õnnetus omada alalisvoolu elektrikeskjaama, eeskätt Pärnus, Kuresaare jne., on segamisvaba raadio kuulamise saavutamine ainult siis võimalik, kui kohalik posti-telegraafivõrgu juhatuse energiliselt „Riigi Teatajas“ avaldatud määruste järgi teotseb ning selle täitmist nõuab. Viimasel ajal on Posti-telegraafi valitsus rõõmsustaval kombel hakanud energilisemalt teotsema ning on ka teatavalt tagajärgi kätte saanud. Meie oleme selles asjas võimetud midagi ette võtma. Määrus on olemas ja asutised samuti, kes selle täitmise järele peavad valvama. Parandust võiks olukorda tuua väga suurel määral raadiokuulajate enda kaasabi segajate asupaiga kindlaksmääramisel. Seda on raadiokuulajal endal palju kergem teha, kui seda tahetakse uskuda. On küll olemas aparate (ja kuuldavasti olevat juba sarnane ka Postelil), mille abil segajate leidmine on võimalik, kuid segajate leidmine ka selle aparaadiga nõuab võõras olukorras töötavalt ametnikult kestvat ja süstemaatilist tööd, mida suurel määral sitab kergendada raadiokuulaja poolt antud juhised segamiste isoloomu, ilmumiste kellaja jne. kohta. Ekslik on ettekujutus, et deklaratsiooni esitamise järele vastav ametnik oma aparadi abil otsekohe segaja aadressi, nime ja tunnusemärgi mingisuguse mõõtriista skaalalt ära saab lugeda. Kahjuks näib omavat aga suurem hulk raadiokuulajaid sellise arvamuse. Oleme näinud terve rea avaldusi, kus teatakse ainult, et raadiovastuvõtmist segab mingisugune kärin ja nõutakse selle kõrvaldamist. Peame püüdma aru saada, et segamiste ja segajate lokaliseerimine on väga keeruline töö, liiati veel sellepärast, et enamik segajate seadete omanikel endil aimugi pole sellest, et nende kasutatud tolmuimeja, masseerimisaparati või elektrikõlalistaja võib raadiokuulajaid segada. Välismaa eeskujul näitab, et ainult tihe koostöö raadiokuulajate ja järelevalveasutiste vahel suudab anda positiivseid tagajärgi. Palja kirumisega ei tehta siin midagi, seda enam, et meie järelevalveasutiste tehniline varustus segajate ülesleidmiseks on nõrk. Laialist tehnilist organisatsiooni ei jaks aga ülal pidada meie, vist Euroopas vähim, raadioabonentide võrk.

ESA5B Riisiperes. 1) Väljumisdrossli mõõted pole väga kriitilised. Need peavad ületama vaid teatava minimumi ja sellepärast pole sarnase drossli valmistamine kuigi raske: südamikuks võib kasutada igasugust raudsüdant, põiklõikega mitte alla 4 ruutsentimeetri. Traadi jämedus mitte alla 0,15 ja keerdude arv mähisel mitte alla 2000. 2) Kõige paremaks isolatsiooniks kondensaatorile on parafineeritud paber. Teie saadetud proovest ei saa kahjuks nende väiksuse tõttu kumbatgi isoleerimise proovimisele võtta, kuid vaatlusel näib, et proov nr. 1 on parafineeritud paber, proov nr. 2 aga muu ainega prepareeritud. Isevalmistamiseks võib imbutada sulatatud parafiinis õhukest, n. n. veluur-kirjutusmasinapaberit. Kasutatav parafiin peab aga olema I s. ja täiesti happevaba. Parafiin sulatatakse ära veega täidetud katlas ja vesi loetab siis parafiinist viimased happejäänused. Siis sulatatakse parafiin uuesti lamedal pannil ja kastetakse paber sisse ning pannakse sooja kohta rippuma. Valmis parafineeritud paberit, mis kõlbaks kondensaatorite valmistamiseks, leidub vaevalt müügil. 3) Stanniooli saab osta igast suuremast rohu ja värvikauplusest Tallinnas, näit. Günther, Jakoby, Treublut, Mey & Landenes jne.

Julgeme siiski arvamist avaldada, et plokkondensaatorite isevalmistamine ei tasu end. Küll tasub aga nende parandamine, nagu seda soovitatud ühes varemalt Radios ilmunud kirjutises, kust leiata ka juhiseid pa-

beri- ja parafiini hankimise kohta. 4) Teie soov on täitmisel.

August Tammikus ja A. V. Tapal. Tapal võib Tallinna saatjat kuulda ainult hea antenniga ja korraliku detektor vastuvõtjaga, näit. raamatus „Detektorist refleksi vastuvõtjani“ kirjeldatud aparaadiga. Hääks maahenduseks sügava põhjaveega asukohas on ühendus väljakäigukoha reservuaariga ehk kaevuga.

„Radio lugeja“, Võrus. 1) Plokk-kondensaatori lülimisel antenni ei saa kuidagi seostada arvuliselt „antenni pikkuse“ lühenemist plokk-kondensaatori läbi antenni pikkuse meetrite arvuga, sest antenni lühenemine on siin puht elektriline. Täielikult ei lühene antenn sugugi, vaid väheneb selle mahtvus. Et ka antenni traadi lühendamisega väheneb antenni mahtvus, siis öeldakse ka kondensaatori sisselüliline lühendavat antenni. Kuna aga ka antenni kõrgus maapinnast muudab antenni mahtvust, siis pole võimalik antenni traadi pikkust ja plokk-kondensaatori mõju siduda matemaatiliselt. 2) Väiksema mahtvusega plokk-kondensaator „lühendab“ antenni veel rohkem, näit. 50 sm.

Abonent 15756 Tallinnas. Kuna Teie transformatori plekkide mõõdud on teissugused, siis on loomulik, et ka transformatori mähiste omadused veidi lahkuvad. Võimalik on ka, et Teie primaarkeerdude arvu lugemises eksite. Kõige lihtsam on loomulikult keerdusid vähendada, nagu Teile soovitati.

O. T. Rakveres. 1) Kui Teie vastuvõtja gradueerimiskõverik teissugune on kui artiklis kirjeldatud, siis on Teie kondensaatorite plaadid teissuguse löikega. 2) Teie võtsite jämedama traadi, seega läks pool pikemaks ja induktiivsus vähemaks kui ehituskirjelduses. Kerige oma poolile 3–4 keerdu juure.

„Fars“ Tapal. 1) Käsiraamat on köidetud raamat ja osakaupa müügil ei ole peale III osa, mis sisaldab mitmesuguseid tabeleid. III osa maksab 25 senti. 2) Ilmub lähemal ajal.

M. M. Ares. 1) Kõrgesagedusastmega vastuvõtja on selektiivsem ja tundelisem (võtab rohkem jaamu vastu), audion kahe madalsagedusastmega on aga tugevama häälega. 2) Valvo L410 on lõplamp keskmise anoodvooluga 7,5 milliamprit, anoodi ja võrevaheline mahtvus ei tule arvele, kuna seda lampi kasutatakse ainult madalsagedusastmes. RE 074 neutro normaalne anoodvool on umbes 1,5 milliamprit, võre ja anoodivaheline mahtvus 2 cm. 3) „Marconi Valve“ ja „Valvo“ on kaks erifirmat.

„Strobodüün“. 1) Üldiselt eelistakse ultradüün skeemi teistele, see pole aga loomulikult absoluutne tõde. 2) Kõrgesagedus-transformaatoriga vahesagedusaste on palju selektiivsem. 3) Iga aparadi tulemused on sõltuvad ehituse õnnestumisest, kuidas keegi oskab ehituskirjeldust realiseerida. 4) Lambi kasutamise võimalus sõltub kasutatud teoreetilisest lülitusest. Meie ei tea, mis sugust lülitust Teie kavatsete kasutada. 5) Oscillaator ja häälestuskondensaatorit ei saa paigutada ühele völli.

Elmise numbri mõistatuse lahendus

Helilooja Mart Saare sünnipäev 28. 9. 1882.

Kes lahendasid mõistatuse

Möödunud „Radio“ numbris ilmunud joonestusmõistatuse lahendasid õieti järgmised „Radio“ lugejad: A. Freudenthal Uue-Võidus, Osvald Martinson Jõõpres, G. Suur Kastre-Võnnus ja J. J. Tallinnas.

Väljaandja: Üleriikline Eesti Raadioühing

Vastutav toimetaja: Dr. H. Mäe